

Útbyggjð ídnaðin

— og forðið fyrri arbeiðsloysi

Hvørjar leiðir vit skulu ganga fyrri at vinna á arbeiðsloysi og hvussu vit eiga at bera okkum at fyrri at fá fleiri arbeiðspláss, hetta eru spurningar sum londini kring okkum dragast við dag og dagliga.

Vit eiga ikki bert at hyggja, hvussu aðrir gera. Fyri okkum kann tað gerast álvarsamt, um ikki verður roynt av øllum alvi at byrgja fyrri, at arbeiðsloysi skal herja.

Gjøgnum sjeitiáriini skrivaði og talaði Javnaðarflokkurin nógv um at skapa fleiri møguleikar fyrri arbeiðsplássum. Vit settu skjótt á við útbyggjng av føroyskum ídnaði, og nógv var skrivað og talað um, at vit fyrst og fremst áttu at keypa føroyskt framleitt av øllum, sum verður tilevnað í Føroyum.

Vit eiga at gerast áheitan á fólk, tí gera vit ikki tað, er tað skjótt til, at vit gloyma okkara egna, okkum sjálvi.

Væl er tað ofta lættari bara at keypa tað, sum fyrri hond er. Sjálvst um tað ikki skuldi verið biligast. Men tað ið lætt kemur, tað lættari fer, tað ið skjótt kemur, skjótt fer, søgdu teir gomlu.

Lat okkum hvønn dag minnst til, tá vit fara til handils, at keypa tað sum er tilvirkað í Føroyum. Bæði til matna og klædna og annað við.

Ikki skulu vit vera blind fyrri, at tað kann gerast álvarsligt, um eitt ungdomsarbeiðsloysi fór at taka seg upp av álvara. Samstundis sum vit megu erkenna, at tað er eitt ávíst ungdomsarbeiðsloysi.

Hetta hevði verið partvist hjálpt, um vit keyptu meira av føroyskt framleiddum vörum, tí vit hava fleiri virkir, sum tilvirka og sum gott kundu framleitt meira, um vit keyptu føroyska framleiddu heldur enn útlenska.

Og vit vóru samstundis við til at minka um ta hótta sum liggur í inflasjon, úttanlandaskuld og aðrar úttanfrá komandi ávirkanir, sum vit heldur vildu verið slopnir undan. Javnaðarflokkurin hevur sum eitt av endamállum sínum fyrst og fremst at byrgja fyrri arbeiðsloysi.

Tað vil siga, at vit vilja gera alt, sum kann gerast fyrri at fyrirbyggja, at okkara fólk gongur virkisleyst.

Og her megu vit hava ungdomin fyrst og fremst í huga.

Leiðin er ikki, at so nógv sum gjørligt sleppa niðan í

Jákup Lindenskov
valeyvi
í Suðurstreymoy

Hoydalar. Tað vil vera ein skeiv gongd fyrri samfelagið.

Læringsmálið er nú partvist loyst, sjálvst um fleiri eru ivasom í tí avgerð, tingið tók, so loysti hetta eitt av stóru trupuleikum hjá nógvum ungum, sum ikki sluppu í læru — og loysti ein álvarsaman knút hjá mongum foreldrum. Harafrat er nú skjótt settur á, so vit nú kunnu vænta at fáa eina so nýmótans lóggávu á læruekinum, sum vit kunnu vænta at fáa.

Lat okkum stuðla flokkin, sum setur samfelagsáhugamálini fremst — at fáa gerandisdagin hjá tí einstaka til ein virksaman dag hjá hverjum einstøkum.

Tað er politikkur Javnaðarflokksins.

Andstöðuflokkarnir hjálptu ikki løntakarunum

Øll við áhuga fyrri politikki, og sum hava fylgt við viðgerðum av málum í tinginum, mugu mangan undrast yvir, hvussu politikarar okkara yvirbjóða hvønn annan fyrri síðan at fara út til veljararnar at burturforklára sínar egnu avgerðir.

Verður ein havnarættan lögð fram, so eru altíð nakrir, sum vilja hava 10–20 milliónir meira. Skal studningur hækkað við 15 oyrum, so vilja aðrir hava 20–30 oyru. Verður ein ferja keypt, so vilja aðrir hava tvær.

Tá so hesar lógir eru samtyktar og lýstar, so byrjar hvør einasta við einum av hesum setningum: Úr landskassanum verður veittur studningur/ Landsstýrinum verður landskassans vegna heimilað at veðhalda fyrri láni/ Landsstýrinum er heimilað landskassans vegna at læna tórvandi pening/ Landsstýrinum verður landskassans vegna heimilað at upptaka lán. Hetta er tann fíggjarpolitikkur, øll landsstýri hava ført síðan 1948 við ongum undantaki.

Tað nyttar tí lítið at standa fram og siga, at úttanlandaskuld Føroya er blivin so ræðuliga stór, og rokna hesa út uppá hvønn íbúgva, iroknað abba- og ommubørn.

Tit hava allir sum ein verið við til at skaffa føroyingum hesa skuld, og tit hava øll verið við í kórinum, sum hevur viljað havt hesa enn størri. Politikkur javnaðarflokksins er tann, at tað privata fyrirtakssemið ikki einsamt klárar ídnaðarutbyggingina í Føroyum. Heri liggur eingin undirmetan av tí privata fyrirtaksseminum — men ein rein konstatering.

Tað privata er ikki ført einsamt at framskaffa allan pening til iløgur. Hvat er so í vegin fyrri, at tað privata og tað almenna arbeíða saman við felags endamáli?

Tað er heldur ikki politikkur javnaðarflokksins at leggja nakað privat øki undir seg. Nei, politikkur okkara er tann, at har tað privata einsamt er ført fyrri at rækja uppgávur sínar, skal hetta vera so. Har tað privata ikki er ført

Ernst Hansen
valeyvi
í Suðurstreymoy

einsamt, kemur tað almenna uppi á líka fót, og har tað privata ikki hevur vist áhuga, men sum verður mettt at vera lands gagnligt, røkir tað almenna uppgávurnar.

Øll vita vit, at tað krevst meiri peningur til ídnaðarviðri enn til at pakka pylsu ella selja nakrar sjokolátplátur.

I vár samtykti tingið sitt higartil størsta álop á arbeiðarastættina. Pristalskipanin er tað strævnasta málið, arbeiðarastættin hevur vunnið sær. Væl vitandi um, at talment og fastlont bert fingur um 75% í endurgjaldi fyrri prishakkarnir, og vælvitandi um, at øll fakfeløg í landinum á sakligan hátt høvdu mótmælt, keivraði lótingið bæði mótmæli og argumentation burtur og samtykti eina verri pristalskipan enn ta framanundan. Vit fáa nú bert endurgjaldið um 60%.

Væl veit eg, at nakrir tinglimir í núverandi samgongu atkvøddu imóti, men hvørki tey ella andstöðan komu við nokrum alternativum móti hesum. Hvørki sambandsflokkurin, sjálvstýrisflokkurin, framburðs- og fiskivinnuflokkurin ella teir triggir í samgonguni veittu løntakarunum nakra hjálpt, ta okkara størsta mál var fyrri á tingi.

Latíð okkum tí tann 8. november krevja fult endurgjald fyrri prishakkarnir. Latíð okkum gera hetta mál — fult endurgjald fyrri prishakkarnir — til okkara mál, og í tí treysti sigi eg: Gott val.

Liberalisman:

Beina leiðin til ófrælsi og ójavna

Hetta litla orðið «liberalisma» er yndisorð hjá teimum borgaligu flokkunum og verður ofta nýtt av teimum at seta upp imóti sosialismuni og serstakliga móti sosialistiskum politikki. Tó at hetta orðið ljóðar væl, og tað ivaleyst kann leggjast nógv gott í tað av monnum, ið duga at málbera seg so snildisliga, hava tunguna á rættum staði, men tá ið týðningur skal

leggjast í tað eisini, er tað hin mest villileiðandi.

Alt tað frælsið, ið leiðast kann av hesum, kann ljóða væl, men tað skal valla henda, at liberalistar samstundis greiða frá tí ovurstóra vanda, ið fjarir seg aftanfyrri hesa ofta beinleiðis óhugnaligu liberalismu.

Hesin frælsispolitikkur var kanska ikki heilt av leið, um allir borgarar samfelagsins høvdu somu

Gunnar Staksá
valeyvi
í Suðurstreymoy

startmøguleikar og stóðu á jøvnum fót, men so er ikki, og um so var tað høvdu vit jú eisini hitt sosialistiska samfelagið, sum er ómoneiligt við liberalismu.

Liberalisman í tí líki, allir borgarligu flokkar loypris, er einki minni enn eitt eitrandi svørð móti teirri stóru fjøldini av fólkinum. Hon leiðir til ójavna og ófrælsi fyrri tey mongu, hon leiðir til

arbeiðsloysi, til miskunnarlest monopolestýri, peningvaldsins morðgrigu skaltan og valtan eftir egnum tykki, kúgan og trælkan.

Liberalisma er ikki politikkur fjøldarinnan — fiskimansins, arbeiðarans og løntakarans — als ikki, men tænar, og er teimum til vildar, ið sita væl í ovara enda samfelagsins, haðani tað er lætt umvegis politiskar meningsfelagar og aðrar medarbeiðarar at snara samfelagshjólinum soleiðis, at tað verður einstaklinginum ella tí einstaka best at ganga.

Hjá hverjum einstakum stendur tí valíð millum javnaðarflokkin øðrumegin og fólkaflokkinn, sjálvstýrisflokkinn, sambandsflokkinn, tjóðveldisflokkinn og framburðsflokkinn hinumegin.

Fyri hina stóru fjøldina er valíð rimuliga lætt, ið hvussu er tað ið fær læntu fjøðarnar verða pilkaðar burtur av teimum.

Læntar fjøðar, ja, tí veruleikin er tann, at tað í dag ikki finnst borgarligur politikkur, ið tora trina fram úttan hann pyntar orði síni við eini hóskaðri nøgd av sosialistiskum hugsjónum.

Til tykkum ungu

Mangan verður spurningurin: Hvat hava tit at bjóða teimum ungu, settur. Tey koma úr skúlanum, vita mangan einki á taka sær til, tí ringt er hjá nógvum at fáa arbeiði.

Hesi ungfólk kunnu ganga langa tíð á hendan hátt úttan at vinna sær nakað oyra, og hver annar skal so gjalda úttan foreldrini. Sjálvandi gera tey tað eisini heldur enn fegin, men allastaðni er ikki nógv at taka av.

Hvat kann so frá politikariskari síðu gerast við hetta vandamáli? Sjálvandi eiga vit at seta í gongd arbeiðskapandi virki í enn størri

Borgar Nybo
valeyvi
í Suðurstreymoy

mun enn vit hava í dag, og somuleiðis hava eina arbeiðsávisingarskrivstovu, har ein og hvør kann venda sær til. Hetta kundi verið ein hjálpt, sum bæði tænti teim ymsku arbeiðsplássunum og ikki minst teimum ungu, sum just koma úr skúlanum, og ikki vita sær nakað at taka sær til.